

ВІДПОВІДІ

Київського національного університету імені Тараса Шевченка
на зауваження, викладені у звіті Експертної групи Про результати акредитаційної експертизи
освітньо-наукової програми 37150 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації тарегіональні студії»,
рівень вищої освіти «Доктор філософії»,
спеціальність – 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації тарегіональні студії

Робота експертної групи відбувалась в конструктивній атмосфері та була змістовною, позитивною і відбувалась на основі взаємної поваги всіх учасників, задіяних до проведення акредитаційної експертизи. Ми вдячні експертам за толерантність, неупередженість, доброчесність. Рекомендації, висловлені в Звіті експертної групи, слугуватимуть покращенню реалізації ОНП та її подальшому вдосконаленню у відповідності до цілей ОНП і світового досвіду кращих Університетів. Дякуємо за високу позитивну оцінку нашої роботи, що відзначено у **Підсумках сильних сторін програми та позитивних практик**. Водночас ми маємо декілька уточнень, що жодним чином не впливають на експлікаційну частину звіту і носять чисто технічний характер.

Критерій	Звіт Експертної групи	Коментар Університету
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:	2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми. Форми та зміст вступних випробувань, передбачених для вступу на ОНП 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» у КНУТШ відповідають рівневі початкових (вхідних) компетентностей, потрібних для того, аби розпочати навчання за даною програмою, а також ураховують специфіку самої програми, щороку актуалізуються, про що свідчить відповідна програма вступного	Форми та зміст вступних випробувань, передбачених для вступу на ОНП 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», у КНУТШ відповідають рівневі початкових (вхідних) компетентностей, потрібних початку навчання за цією програмою, а також ураховують її специфіку, щороку актуалізуються, про що свідчать відповідні документи: Програма вступного іспиту до аспірантури зі спеціальності 291 –міжнародні

	<p>екзамену https://knute.edu.ua/file/MTEyNDI=/8dc13bc6c370924e1e67ea6ef46d15a0.pdf). Відповідно до Правил прийому до аспірантури та докторантури КНУТШ (https://knute.edu.ua/file/MTEyNDI=/9fffb335d1d882e2599ab600880a72aa.docx), особам (магістрам чи спеціалістам), які вступають до аспірантури з інших галузей знань (спеціальностей), можуть бути призначені додаткові вступні випробування (у разі необхідності)...</p>	<p>відносини, суспільні комунікації та регіональні студії та Програма додаткового вступного випробування до аспірантури зі спеціальності 291 – міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії, які розміщені за посиланням: http://www.iir.edu.ua/science/fellowship/ Правила прийому до аспірантури/ад'юнктури для здобуття ступеня доктора філософії в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка в 2020 році розміщені на офіційному сайті КНУТШ за наступним посиланням: http://asp.univ.kiev.ua/doc/VSTUP_2020/Aspirantura_2020.pdf Ці неточності в посиланнях мають суто технічний характер і не впливають на змістовне наповнення критерію.</p>
<p>Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:</p>	<p>1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. ... Однією з форм організації освітнього процесу в КНУТШ, що використовується в даній ОНП, є визначена в «Положенні про організацію освітнього</p>	<p>Коректне посилання на Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка: http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf</p>

	<p>процесу» - наукові семінари https://knute.edu.ua/file/MTEyNDI=/4dbb83896b3719ad9f5d604f75ce2ea5.pdf). Також в КНУТШ діє розвинута система з інформування здобувачів за допомогою використання інтернет-ресурсів...</p>	
--	--	--

Експерти зазначили слабкі сторони у Підсумках слабких сторін програми та рекомендації щодо її удосконалення. Проте, частково погоджуючись з рекомендаціями експертів, хочемо звернути увагу на певні нюанси цих рекомендацій.

Критерій	Звіт Експертної групи	Коментар Університету
<p><i>Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення</i></p>	<p>1. Відсутність нормативних документів про визнання неформальної освіти. <i>Рекомендації: продовжити роботу щодо визнання неформальної освіти із врахуванням вироблених пропозицій НПП даної ОНП та менеджменту різногорівня.</i></p>	<p>1. Київський національний університет імені Тараса Шевченка у всіх видах своєї діяльності неухильно дотримується вимог законодавства та положень нормативних документів. Сфера неформальної освіти в Україні законодавчо неврегульована, у ній відсутня система контролю якості освітнього рівня програм неформальної чи інформальної освіти. Відтак Університет займає у цьому питанні принципову позицію і не визнає результатів навчання у неформальній/інформальній освіті до затвердження регуляторних актів центральних органів виконавчої влади України, існування яких передбачене чинним законодавством. Згідно з Законом України Про освіту (ст.8, п.5) «Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються у порядку, визначеному законодавством». Таким чином, ЗВО позбавлені можливості вирішувати ці питання самостійно, що підтверджується практикою імперативного (без урахування точки зору ЗВО) встановлення МОН України різних правил щодо визнання сертифікатів з володіння іноземною мовою при вступі на програми другого та третього рівнів вищої освіти.</p>

	<p><i>2. Недостатність матеріального заохочення для аспірантів. Рекомендації: завершити роботу над Положенням щодо матеріального заохочення аспірантів та створення цільового фонду</i></p>	<p>Крім того, згідно із ст.38 Закону України Про освіту органом, який «формує вимоги до... визнання результатів неформального та інформального навчання», визначено Національне агентство кваліфікацій.</p> <p>Університет чітко і послідовно дотримується цієї позиції, повідомляє її здобувачам освіти і всім зацікавленим особам, і таким чином навіть формально дотримується вимог підкритерію 3.4. «Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми». Ця позиція Університету була доведена до Національного Агентства із забезпечення якості вищої освіти, яке на своєму засіданні 26 травня 2020 року визнало (у відповіді С.М.Квіта), що відсутність практики зарахування результатів неформальної освіти не може вважатися недоліком програми та/або підставою для зауважень.</p> <p>Як тільки це питання в законодавстві буде врегульовано, КНУТШ прийме відповіді імплементаційні акти.</p> <p>Пропонуємо зняти рекомендацію.</p> <p>2. В Інституті міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка створена організаційно-інституційна спроможність для вдосконалення механізму залучення грантових коштів. Аспіранти мають необмежений доступ до можливості формування грантових пропозицій, що слугує стимуляційним фактором заохочення здобувачів для отримання ними додаткової матеріальної підтримки їх наукових досліджень.</p>
--	---	--

	<p><i>матеріальної підтримки наукових досліджень аспірантів.</i></p> <p><i>3. Неповна наповнюваність навчальними дисциплінами системи електронного навчання ІМВКНУТШ.</i></p> <p><i>Рекомендація: завершити роботу з розташування навчальних курсів у системі електронного навчання.</i></p>	<p>3. На час роботи експертної групи організація навчального процесу для аспірантів знаходилася на початковому етапі (за навчальним планом із 01.10.2020 р.). Наразі згідно з «Порядком застосовування електронного навчання, дистанційних освітніх технологій для реалізації освітніх програм в Інституті міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка» (http://www.iir.edu.ua/education/docs/), єдиною уніфікованою платформою дистанційного здійснення освітньої діяльності в Інституті міжнародних відносин є навчальний портал E-learning IIR, який функціонує у системі Moodle (https://e-learning.iir.edu.ua/) (далі - E-learning IIR). На навчальному порталі E-learning IIR розміщуються в обов'язковому порядку робочі програми навчальних дисциплін (у скороченому та розширеному форматах); формуються електронні журнали успішності здобувачів. Науково-педагогічному персоналу рекомендовано розміщувати на навчальному порталі E-learning IIR: авторські конспекти лекції (курси лекцій), презентації до лекцій та інші додаткові навчально-методичні матеріали, які формують навчально-методичний комплекс навчальних дисциплін; додаткову навчальну літературу, яка знаходиться у відкритому доступі; відео та/або аудіо записи. Під час запровадження обмежувальних заходів застосовується Тимчасовий порядок проведення заліково-екзаменаційної сесії та підсумкової атестації з використанням технологій дистанційного навчання у Київському національному</p>
--	--	---

		університеті імені Тараса Шевченка (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poryadok%20zal_ekz%20sesii%20dyst_techn.pdf). Всі аспіранти вже отримали логіни і паролі від власних електронних кабінетів на навчальному порталі E-learning IIR. Пропонуємо зняти рекомендацію.
Критерій Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:	3. Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3. Керівництво КНУТШ не підтримує процедур визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Рівень відповідності Критерію 3. Рівень В Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3. За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітньо-наукова програма та	Відповідь на дане зауваження розміщено в п.1 Підсумку слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення 1. Київський національний університет імені Тараса Шевченка у всіх видах своєї діяльності неухильно дотримується вимог законодавства та положень нормативних документів. Сфера неформальної освіти в Україні законодавчо нерегульована, у ній відсутня система контролю якості освітнього рівня програм неформальної чи інформальної освіти. Відтак Університет займає у цьому питанні принципову позицію і не визнає результатів навчання у неформальній/інформальній освіті до затвердження регуляторних актів центральних органів виконавчої влади України, існування яких передбачене чинним законодавством. Згідно з Законом України Про освіту (ст.8, п.5) «Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються у порядку, визначеному законодавством». Таким чином, ЗВО позбавлені можливості вирішувати ці питання самостійно, що підтверджується практикою імперативного (без урахування точки зору ЗВО) встановлення МОН України різних правил щодо визнання сертифікатів з володіння іноземною мовою при вступі на програми другого та третього рівнів вищої освіти. Крім того, згідно із ст.38 Закону України Про освіту органом, який «формує вимоги до... визнання результатів неформального та інформального навчання», визначено Національне агентство кваліфікацій. Університет чітко і послідовно дотримується цієї позиції, повідомляє її здобувачам освіти і всім зацікавленим особам, і таким чином навіть
Рівень відповідності Критерію 3. Рівень В		

	<p>освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 3. Наявні недоліками не є суттєвими.</p>	<p>формально дотримується вимог підкритерію 3.4. «Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми». Ця позиція Університету була доведена до Національного Агентства із забезпечення якості вищої освіти, яке на своєму засіданні 26 травня 2020 року визнало (у відповіді С.М.Квіта), що відсутність практики зарахування результатів неформальної освіти не може вважатися недоліком програми та/або підставою для зауважень.</p> <p>Як тільки це питання в законодавстві буде врегульовано, КНУТШ прийме відповіді імплементаційні акти. Додатково повідомляємо що Інститут міжнародних відносин сам також працює над розробкою низки курсів неформальної освіти й висловлює готовність розглянути питання про розширення діяльності у цьому напрямку перед Вченою Радою Університету.</p> <p>Пропонуємо зняти зауваження.</p>
<p>Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:</p> <p>Рівень відповідності Критерію 4.</p> <p>Рівень А</p>	<p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4. Рекомендовано стимулювати аспірантів (можливо, через систему преміювання) до публікацій у</p>	<p>Відповідь на дане зауваження розміщено в п.2 Підсумку слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення</p> <p>Наразі Університет опрацьовує можливості по створенню спеціальних фондів матеріального заохочення аспірантів на основі вивчення досвіду вітчизняних ЗВО. Водночас, в Інституті міжнародних відносин поширеною є практика нематеріального заохочення у форматі залучення аспірантів із високими науковими досягненнями та за наявності статей у науково-метричних базах Scopus та WoS до поточних міжнародних науково-дослідних грантових проектів, як наприклад «Erasmus+KA2» – «The development of potential of higher education 586281-EPP-1-2017-1-EE-EPPKA-CBHE-JP-Rethinking Regional Studies: The Baltic-</p>

	виданнях, що індексуються у наукометричних базах Scopus, WoS.	BlackSeaConnection», under the coordination of the University of Tartu (Tartu, Estonia). Такий формат заохочення сприяє поширенню наукових результатів дослідження, підвищує практичний аспект досліджень тощо.
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми: Рівень відповідності Критерію 4. Рівень А	Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8. Рекомендовано збільшити періодичність опитувань здобувачів освіти та членів Наукового товариства студентів та аспірантів.	Вважаємо що частота опитувань є оптимальною: опитування щодо якості курсів та супроводження науково-дослідної роботи гармонійно поєднані із навчальним процесом і проводяться напередодні заліково-екзаменаційної сесії. Такий підхід дає можливість викладачам врахувати зауваження для удосконалення роботи в рамках курсів, водночас не створюючи додаткового навантаження на аспірантів по виконанню їх індивідуальної траєкторії навчання та наукової роботи. Пропонуємо зняти рекомендацію.
Критерій 9. Прозорість та публічність: Рівень відповідності Критерію 4. Рівень А	Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9. Відсутність на офіційному сайті ОНП 2017 року вступу.	Ця рекомендація виконана, наразі інформація щодо ОНП в редакції від 2017 року є доступною на сайті ІМВ (http://www.iir.edu.ua/education/edu_progs/) Пропонуємо зняти рекомендацію.